

تکش پاستاما، جائیا ساپار

ماماندار مینانی هسکه‌رته‌دی:

جهدهل جولدامانی تاپسرب العان سوڭ، قولدى مۇقىيات جۇۋە كەرەك

قورغانچه باعذر ناماسی

گازه تمیز دلک جالپلک اقپارات قورالداری ڪسلشسی چاؤ
جین 12 - ایدلک 14 - کُونی ُورمجمدنه حابار لایدی. 12 - ایدلک
1 - کُونی ُورمجمی قالالق اورؤدلک الدین الـ - تزگندهو ورتا-
معنیک مامانی تُورعندارعا جهدهل جولداما - ساله مددله ردي
تاپسرب العان که زده قاجهتني قورغانو شارالارين قولدانو عا
نو گل ٻولو که ره ڪتگن هسكدرتني.

ُورمجمی قالالق اورؤدلک الدین الـ - تزگندهو ورتالي
زارارسز داندري جانه نندهت دانه که ري ورگانيز مده رينه ساقنانو
بولمنلک مه گهه روشسي، سالاماتنتق بىلمده رين جالپلاستره
ماماني چن مين بيلاي دهپ تانسستردي: تُورلى جهدهل جولداما -
ساله مددله ردي تاپسرب العان که زده تاپسرب الوشى ادام
اسكىنى دُورس تاعپ، قاجهتني که زده قولعاب كيٺ؛ جهتكزه وشى
دامعا الدین الا جهدهل جولداما بى له لگله نگهن تُوييندي ورنينا
تُويودي ايتسپ، جاقندا سپاي جهتكزه دى ورنداڻ كه ره ك: ماسه-
هن، به تهه - بدت تاپسرب الوعا تورا كله ننده، سو يله سكده ننده قو-
عامديق فاريم - قاتناسنلک ُبر مهتر دهن استام حاوپيسز ارالسعين
ساقاٽاوه كه ره ك. جهدهل جولداما - ساله مددله ردي تاپسرب العان
سو گ، دالادا سررقى قورابين الـ نه مده سه الدىمه زارارسز داندري
مُويقيتعي (زارارسز داندري سولى قاعازى) ارقىلى سررقى قورابين
جالپي بهتنيك زارارسز داندري عاننان كهين وى گه الپ كرڻ كه ره ك.

چن مین بیلای دهپ تانستردی: ویگه کرگهن سوک ندهه سرهقی قورابین العان سوک، دهرهه "جهتی باسقشناعی قول جهودهه ادیسی" بونینشا قولدی مؤقیات جهودهه، سودی اعزیز پ قوییپ قول جهودهه سوییقتعمهنه قولدیک ااربیر بولیگن 20 — 30 سه کوندنستان ولشهمه دی جهودهه کمراهه. هل عشی - سرتنداعی حاویپ - قاتههري جو عاري و گرلهه دهن کلهگهن پوچتا جولدامالا در- سلک شکی قورابین قورامندا سپریت، قوس تزیبه کتی کوانهه رناري همونی تؤزی بار زارار سزداندرهه سولی قاعازمهنه عسُرتوه سه کوندنستان 75% تسلک سپریتپهنه زارار سزداندرهه کمراهه، قوس بولدیک لاستانثی موکمن جاعدایدا قایتالاپ قول جهودهه سه جهودهه سوک جاجهتسز بولغان زارار سزداندرهه عشیپن قوس قولدی زارار- سزداندرهه کمراهه: بشکی قورابین اشقان سوک، تازا سوهمه راتتی تو به گهیلی سو رتکهنهنه سوک نههمه سه جهودهه عاننان سوک سسته تقو کمراهه. سالمه مدهمه نی عبر جاقتنی هتكنهنهه توتاس بارستا ووس قولدیک لاستانثونان ساقتناویعا کو گل یبولیپ، سالمه مدهمه گه جاناسقاننان کهین قولدی جومای، زارار سزداندرهه ای جاتیپ ژنر زدی، هورنندی، کوزدی ُستاؤدان ساقتناویعا کمراهه. هل عشی - سرتنداعی حاویپ - قاتههري جو عاري و گرلهه دهن کلهگهن جهد هل جولدامها - سالمه مدهمه رگه جالپی بهتتیک زارار سزداندرهه جهور- گنر زهه من بر گه، سسته تقو که اسپیقا عن جاعدایدا جمل و تنتمن ورنعناع شیپ قوییپ، بمرنه شه کون و تکنهنه سوک سسته تقو کمراهه.

چن مین بیلای دهپ هسکه رتهه دی: جاثا تیپتی ایدار شا بیرونوس و کپه قابینتو ننده تینیک فاز مرگی دامو بھاللسنا مه گرس، جهورت "سررتان کسروهه دهن ساقتناوی" سندی ارقاؤدی مقتاپ سیر اتیپ، هل عشی - سرتنداعی حاویپ - قاتههري جو عاري و گرلهه دیک و نمدهه رن یتته رنه تنه ساتیپ الودان ساقتناپ، وزینیک جانه و سنده گلهه دیک دهنساوه لعنی قو رعاهی کمراهه.

(باسی 1 - بهتنه) رالاسپا تگایتقتش وندمرؤگه پایدالانادی، گولمود - کورلا تهمر بولی ارقلى تاسمالداۋ ورتا ھسەپىهن^{۱۴} ۲ رەتنىدە كۈنگە تاياؤ

۱۲- ایدیلگ ۹- کۇنى تۇڭعىش رەت كورلادان گولمۇدقا ار-
اۋۇلى بەنزىن، دىزەل مایىن تاسمىمالدالاعان پوېز جولعا شىقىتى، ۱۲-
۱۲- كۇنىنە كەلگەندە تۇڭعىش كالىلىي تىڭايىتىشىش ارنداۋلى
يىدىلگ ۱۲- كۇنىنە كەلگەندە تۇڭعىش كالىلىي تىڭايىتىشىش ارنداۋلى
پوېزى شىنجىباڭغا جەتتى، گولمۇد- كورلا تەمر جولىنىڭ جەللى
پوینشا اشلىۋى شىنجىباڭ، چىڭحايى ھى كەردىلگ جۇڭ تاسمىمالى
خانات ئېتىندرى. قاشقا زات تاسمالى ورتالىعنىڭ ورىنباسار باس
يىرەكتۈرى ئاڭ ليجى بىلايى دەدى: بۇرۇن وڭنۇستىك
شىنجىباڭنىڭ ئۇرۇلى بۇيمىدارى، ئار تۇرداھى زاتتارى لانجوۋۇدان
يىنالىپ، لانجوۋو- شىنجىباڭ تەمر جولى ارقىلى چىڭحايىعا تاسمىمالا-
تاتىن، قازىرگى تاسمىمال جولىنان 800 كىلومەترگە جۇنىق جولدى
زىتق باساتىن. گولمۇد- كورلا تەمر جولى جەللى بويىشىا اشلىپ،
سىسکە قوشلۇغانان كەين، وڭتۇشتىك شىنجىباڭ زاتتارى اناعۇرلم
پەز دە قولايلىي شىنجىباڭنان شەعۇ جولىنا قول جەتكىزدى. قازىر
استاپى تاسمىمالدالاعان بەنзىن، دىزەل مایىنан سىرت، وڭتۇشتىك
شىنجىباڭدالاعان كومەر، كوكس، مۇناي قالدىعى سياقتى زاتتارىنىڭ
چىڭحايىعا تاسمىمالدا ئۆرچەتى دەرەكشە كوبىھىيۇددە، جىلدىق تا-

سیمال موشتری بُر میلیون تومناندان اساننی مهجه لههوده.
قازمیر شینجیاڭ تەمەر جول تاراۋىلارى دالمه - ئىدال، جو عاري
ئونمەدى تاسمالداۋ جوباسىن جاساپ، ئۇرۇلى زات قاینارىن تاسماال-
داۋ قاجەتىن قاناعاتىندىرىپ، زات بولسا تەز تىھۋگە، تەز تىھېپ،
تەز تاسمالداۋغا، زات جەتسىمەن تۇرسىرۇگە، تۇسرىلىسىمەن
جەتكۈزىپ بەرۋىگە كەپىلدىك هىپ، گولمۇد - كورلا تەمەر جولىنىدا
راتىنلىڭ بر كىلىسىسىز اينالىمعا تۇسۇنىنە، جالىنداي تۇسۇنىنە، تەزدىي
تۇسۇنىنە هو مىكىندىك جاساپ، شینجىاڭ، چىڭحايى 2 جەردىڭ زات

اول شارواشلىعن، اول - قىستاقلى الدىمەن دامىتىپ، اول - قىستاقلى گۈلدەندىرۈدى جالپى بەتتىك سلگەرلەتۈ كەرەك

— اوتونوميالى رايوندىق اوچل شارۋاشلىقى، اول - قىستاق مەڭگەرمەسى پارتىيا باشىلىق گۈپپەسلىنىڭ ورنىسار شۇچىي، مەڭگەرمە باستىعى تۇرسۇنجان اليمەن سۇجىبات

وسمهنه برگه، توقايس رايوننىڭ اوپىل -
تىتاردا نەڭزىگى تىجارات جۇرگەزۈچۈزدە

فامال اودنگ جهه مسنتىندىرىن وزدىسىز بە
كەمەدەپ، قايتا كەدەيلەسۋەن ساقنانو
كەرەك.

تۇرسۇنجان ئالى بىلاي دەدى: دارىندىد-
لار ارقلى گۈلدەندىرۇ اۆول - قىستاقنى گۈل-
دەندىرۇ دىلگ تەنگى. دارىندىلار دىلگ جەتكە-
شىلىك ھتو رولىن ساۋىلەندىرىپ، اۆول -
قىستاق كاسېي دارىندىلار قوسىنىن زورايتىپ،
اۆول شارۋاشلىقى علم - تەھىنيكاىي بوينشا
قو عامدانغان قىزىمەت و تەۋۇ جۇيەسىن كەمەل-
دەندىرىپ، ئار دارەجەلى اۆول شارۋاشلىقى
علم - تەھىنيكا قىزىمەتكەرلەرىنىن ۋەندىرىسى-
تىڭ ئېرىنىشى شەبىئە بارىپ تەھىنيكادان
قامال الۋعا جانە قىزىمەت و تەۋۇگە جەتكەتىپ،
جەرگىلىكتى ورىندى تىياناق ھە و تىرىپ ئېرى
توب "جەرگىلىكتى ماامانداردى"، "اتىز باسى
وقىمىستىلارىن" جەتلىدىرۇ كەرەك. قواعمنىڭ
ئار سالاسىن اۆول - قىستاقنى گۈلدەندىرۇ گە
ات سالسۇغا بەلسەنە نىتالاندىرىپ، اۆول -
قىستاقنى گۈلدەندىرۇ دىلگ علم - تەھىنالق
شىنجىالىڭ شىنجىالىڭ قىزىمەتكى حونىن-

مسەتلىپ، بىلتىنى مااماندار مەن كەتكى باس-
شىلار دىلگ پىكىر - وۇسۇنىستارى دەر كەزىنە
تىڭدىلىپ، «جوبانى» جاساۋ دىلگ علمىلىعنى
شىنايى كەپىلدەك ھتىلەدى. ھۇشىنىشى،
«جوبالار» اراسىندىاعى ئىتار تېپتى و شتاسۇ
ويداعىدai سىتەلىپ، مەمەلە كەتنىڭ اۆول شارۋا-
شلىعن، اۆول - قىستاقنى و سىزماانداندىرۇ-
دىلگ «14 - بەسجىلدىق» جوبانى، ورقالقىنىڭ
1 - ئۇمۇرلى حۇجاڭى سىاقتى ئېرىسىپرا ماڭىز-
دى جوبالار مەن حۇجاڭتار رؤوحى ويداعىدai دا-
يە كەتلەندىرىلىپ، تىساناقتائىدىرىلىپ، جۇيەلى
و شتاستىرۇ جۈزەگە اسربىلاادى.

اۆول - قىستاقنى گۈلدەندىرۇ جالپى
بەتنىڭ يلگەر بەتنىلەدى

تۇرسۇنجان ئالى بىلاي دەدى: كەزەكتە
جانە الداعى ئېرى مەزگىلەد بۈكۈل رايوندابى
اۆول شارۋاشلىقى جانە اۆول - قىستاق تاراۋ-
لارى پارتىا 19 - كەزەكتى ورقالق كومىتەتى
بەسىنىشى جالپى ئاماجلىسىنىڭ جانە 3 -
رەتكى ورقالقىنىڭ شىنجىالىڭ قىزىمەتكى حونىن-

گازه‌تیمز دیک جالپلیق اپارات فوراً
داری عتلشیسی لیو ی
پاریا 19 - که‌زه‌کتی ورتالق کوهیته‌قد-
بنیانک به‌سننی شی جالپی ماجیلسینده اوبل شاروً-
شیلعن، اوبل - قستاقتی الدیمه‌ن دامتیپ،
اوبل - قستاقتی گولده‌ندروُدی جالپی به‌تنیک
دلگه‌رنه‌تو العا قویلیدی.
بُودان کیینگی عبر هز‌گلده رایونیمز-
دیک اوبل شاروً‌اشلعلی، اوبل - قستاق قیز-
مه‌تننده قاندای ماگنیز دی تُوبینده‌ر بولادی؟
اوبل - قستاقتی گولده‌ندروُ ستراته‌گیاسن
قالای جالپی به‌تنیک عبر تُوتاس جوسپار لاب
دلگه‌رنه‌تمز؟ گازه‌تیمز دیک جالپلیق اپیا-
رات قورالداری عتلشیسی تایاًدا اوتونو میالی
رایوندیق اوبل شاروً‌اشلعلی، اوبل - قستاق
مه‌گه‌رمدی پاریا باشلیق گرُوپی‌اسنیک
ورینباسار شوچی، هدگه‌رمه باستعی تُورسونجان
الیمه‌ن سوحباتناستی.

دارندىلار تىرىگىن كوشىيتو كەرەك . مادەنئەتتى كۇلدەندىرۋ ئۆل - قىستاقتى كۇلدەندىرۋ دىڭ ماڭزىدى مازھۇنى، "جۇڭگۇ شارۋالاڭ مول ئونىم مەرەكەسنى" ويداعەدai وتكىزىپ، شىنجىالاڭ ئۆل - قىستاقتى رىنداعى حالتقىق عۇرپ - ادەت مادەنئەتتى مەن ھەنىشلىك مادەنئەتنى شىكەرلىي اشپ، مادەنئەت پەن اۋەل - قىستاق ساياحتى رىلەتىپ، شىنجىالاڭ حىكايالارىن كۆپ ساتلى، جان - جاققى، سىتەرەولدى ويداعەدai بىيانداۋ كەرەك .

ھولوگىانى كۇلدەندىرۋ جاumentدا، بۇكىل راييون اۋەل - قىستاقتىڭ جاسىل دامۇن وۇز- دىكىسىز بىلگەرلىتىپ، ھولوگىاسى قۇنىستانۋ- عا جايىلى، كوركەم اۋەل - قىستاق قۇرۇۋ كەرەك . اوْتونومىيالى رايوننىڭ "مېڭ قىستاق ئۇلگى كورسەتۈ، 10 مىڭ قىستاقتى رەتتەۋ - جونگە سالۇق" ينجهنەرياسى ارقىلى اۋەل - قىستاق قۇنسىس ورتاسىن رەتتەۋ - جونگە سالۇدilk ئۇرۇلى قىزمەتتەرنە وۇزدىكىسىز جە- تەكشىلىك ھتۆ . شارۋا بۇقاراسىن قىستاقتاردى تازالاۋ قىيملىن جانە جاسىلداندۇرۋ، كورىكتەذ دىرۋ قىيملىن كەڭىنەن ورسىتەتتۆگە نتالانددا- رىپ، "كورىكتى مەكەن" قۇرۇلىسىن بىلگەرلى لەتۆ . تاۋ، سۋ، ورمان، اتىز، كول، جايىلم جۇيەلەردىن جونگە ساللۇدى كۇشەيتىپ، جاسىل اۋەل شارۋاشلىقىن زور كۇشىپن دامتىپ، اسپانى اشق، جەرى مانات، سۋى تۇنق كو- رىكتى شىنجىالاڭ قۇرۇۋ كەرەك .

دەگى ئەڭگىمە ئاماجلىسىنىڭ رۇحىن دشكەردەلەي، ويداعەدai دايەكتىلەندىرپ، تىياناقتاد- دىرپ، نىنەتتەن ساققانۋ - تىزگىنەدۇدى ۋۇدىلانىدۇرۋ مەن ھەنۇمىكىانىڭ جوغارى ساپالى دامۇن ئېرى تۇتاس جوسپارلاپ، "الىنى ورنقىرۋ" قىزەتىن تىكىلىقتى ويد- داعەدai سىتەپ، "الىنى قاماتاماسىز ھتۆ" مىنەتتەن جالپى بەتتىك تىياناقتاندىرپ، هل شىنەتتەن ئۇلکەن اينالىمدى نەگىزگى تۇلعا تەققىن، هل ئىشى مەن حالقارا سىندى قوسى اينالىم ئېرىن - ئېرى جىبىيتن جائىدا دامۇ- ار- ناسىن جەدەل قالپاتاسترۇدى ارقاۋ ھتىپ، اۋەل شارۋاشلىقى مەن اۋەل - قىستاقتى الدە- مەن دامتىپ، اۋەل - قىستاقتى كۇلدەندىرۋ- دى جالپى بەتتىك بىلگەرلىتىپ، اۋەل شارۋا- شلىقىن، اۋەل - قىستاقتى وسزامانداندۇرۋدى جەدەل بىلگەرلىتۆ كەرەك .

كاپىپ سالاسىن كۇلدەندىرۋ - اۋەل - قىستاقتى كۇلدەندىرۋ دىڭ ماڭزىدى نەگىزى . اۋەل شارۋاشلىقىنىڭ قامداۋ كەنەتتۆگە تاباندى لمىدىق رەفورماسىن تەرەڭدەتتۆگە تاباندى بولپ، اۋەل شارۋاشلىقى ونىمەرەنىڭ وئىر- لىك ورنالاسىمەن ساپالالاندىرپ، استىقپەن قاماتاماسىز ھتۆ دەڭگەيىن ورنقىرپ، مەملە- كەتتىك ساپالى تاۋار ماقتا بازا سنڌىق ورنىن بەكەمدەپ، وسى زامانىعى جەمەس ورمانى كاسىپ سالاسى جۇيەسىن كۇش سالا قالپاتاس- تىرپ، ھەنىشلىك وئىرلەرنىڭ مال شارۋاش- لەنۇن جالپى بەتتىك كۇلدەندىرپ، وئىرلەك رەكشەللىكە يە اۋەل شارۋاشلىقىنىڭ كولە-

مددو ۋىزىمىتىن ورىندىپ، «جوبابا» جاساۋ قىز-
مەتنىڭ تۇتاس تۇلماق ملگەرلەۋى ئىساتى
ورىندالدى.

تۇرسۇنجان ئالى بىلاي دەپ تائىستىر-
دى: «جوبابا» اۋىل - قىستاقتىنى گۈلدەندىرىۋ
سېراتە گىاسىن شىكەرلەي اتقاراۋ مەن اۋىل
شارۋااشلىقىن، اۋىل - قىستاقتاردى وسىزامان-
داندىرۋىدى جالپى بەتتىك باستاۋ سىندى 2
ئۇرلى و زەكتى مىندەتتى ورگانىكالى وۇشاس-
تىرىپ، بۇرىنىعى نازاردى نەگىزىنەن 1 - كاسپى-
كە شۇ عمر لاندېرۋدان نازاردى اۋىل شارۋااش-
لىقىنىڭ، اۋىل - قىستاقتاردىڭ، شارۋالار-
دىڭ جالپى بەتتىك دامۇنى شۇ عمر لاندېرۋ-
غا قارايى «جوبابا» هل ئىشى - سىرتى ورتساس-
مەن جانە دامۇ شارت - جاعدايمەن تىعىز باید-
لانىستىرىپ، الداعى 5 جىلد اىۋىل شارۋااش-
لىقىنىڭ، اۋىل - قىستاقتاردىڭ ئۇيىنلىقى قىز-
مەتن جوسپارلاپ، جاتا دامۇ ورتاسىندىاعى
و زەيلەسىمىدىلىكىن جوغرافىاتىدە.
كەلەسى قادامدا «جوبانى» جاساۋدا مد-
ناداي قىز مەتتەر ئۇيىنلىقى تۇرەد ويداعىداي
ستەلەدى: ئېرىنىشى، پىكىرلەردى ئېرى جاقتى
ھەتو جانە ئۆتۈپ نۇسقانى كەمەلەندىرىۋ قىز-
مىنى ئۇزدىكىسز ويداعىداي ستەلېپ، سىندارلى
اقل - كەڭەستەر، اوتونومىيالى رايونىمۇز داعى
ئارقايسى مەڭگەرەم، مەكەم جانە ايماق،
و بلسى، اۋدان، قالالاردىڭ پىكىر - و سىنستا-

نىڭ باسە كەللىك باسمىدىعى اناعۇرلىم كورنەكتى-
لەندى. اۋىل شارۋااشلىقىن و سىزاماندا ئەندىرۋ قۇ-
رىلىسى ئۇزدىكىسز ملگەرلەپ، تەھبىكالق
جاپىدەقتاردىڭ تىرىھەكتىلىك قواتى كورنەكتى
ارتىتى، تۇتاس رايوننىڭ نەگىزگى ھەگىس داقدى-
دارىن ھەڭۋەد، جىپپەلە ئەۋدا جاپىلىق ماشىنا لانۋ
دەڭگەمەي 84.89% كە جەتىپ، بۇ كىل ئەلدىڭ
الدىڭىعى قاتارىنا ئوتتى.

تۇرسۇنجان ئالى بىلاي دەپ تائىستىر-
دى: اۋىل شارۋااشلىقى ئۇندرىس قواتىنىڭ
ئۇزدىكىسز جوغرافىلاۋىمەن بىرگە، اۋىل - قىس-
تاقتاردىڭ ئۇرلى دامۇ، رەفۇرما سىتەرەندە دە
كۈپەتكەن جارقىن تۇينىدەر جارىققا شىقىتى. قا-
زىرگە دەھىن اوتونومىيالى رايون دارەجەلدىدەن
جوغرافى اۋىل شارۋااشلىقىن كاسپى سالالاندەر عان-
دەرۋىداغى باستاماشى كاسپورىندار 500 گە
(مەممەلەكت دارەجەلى 41 كاسپورىن) جەتىتى،
اوپىل شارۋااشلىقىن كاسپى سالالاندەر عان-
تۇرلى تىچارەت فېمىدارى 13 مىڭ 500 گە،
اوپىل شارۋااشلىقى نىمەرەن و گەدەۋ كاسپىو-
رىندارى 12 مىڭ 500 گە جەتىپ، اۋىل شارۋا-
شلىق و نىمەرەن و گەدەۋ كاسپىتەرنىڭ ئۇنىم
قۇنى 176 مىلييارد 280 مىليليون يۈان بولدى.
تۇتاس رايوندا اۋىل - قىستاقتار دارەتھاناسى
2 مىلييون 426 مىڭ 600 وقباسىن قاماتىپ،
جاپىلاسۇ سالىستەرمەسى 84.95% كە جەتىتى.
اوپىل - قىستاقتاردىڭ تۇرمسىتىق قوقر - قوق-
سىقتاردى، لاس سۇلاردى جونگە سالۇ قواتى